

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/226/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220207206
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7220207206.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloletú C. K. nar. XX.X.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach dieťaťa rodičov: J. K. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v J. na U. č. XX zastúpenej Mgr. Tomášom Čerepánom advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Štúrovej č. 27 a nebohého K. K. a maloletého C. O. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťa rodičov J. K. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v J. na U. č. XX zastúpenej Mgr. Tomášom Čerepánom advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Štúrovej č. 27 a C. Aháca nar. XX.X.XXXX bývajúceho v J. na U. č. XX na návrh starých rodičov: 1/ J. J. nar. X.X.XXXX a 2/ K. J. nar. X.XX.XXXX obaja bývajúci v J. na A. č. X v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č.k. 17P/58/2020-48 zo dňa 21.7.2020 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nariadil J. K. a C. O. odovzdať maloletého C. O. do dočasnej starostlivosti starých rodičov J. J. a K. J., ktorí sú oprávnení a povinní sa o maloletého osobne starať, zastupovať ho a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Zároveň súd dočasne zveril maloletú C. K. do starostlivosti starých rodičov J. J. a K. J., ktorí sú oprávnení a povinní sa o maloletú osobne starať, zastupovať ju a spravovať jej majetok v bežných veciach. Taktiež uložil povinnosť starým rodičom do 30-tich dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia podať návrh na zverenie maloletých detí do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Neodkladné opatrenie vydal na základe návrhu navrhovateľov, ktorí si všimli, že maloletá C. má na čele modrinu a pôsobila utiahnuto. Následne zistili, že má po celom tele pomliaždeniny. Ako dôkaz predložili lekársku správu zo dňa 26.6.2020 z ktorej vyplýva, že maloletá C. má pomliaždenie hlavy a tváre, pomliaždenie hrudníka a brušnej steny. Podľa zistenia lekára boli zranenia spôsobené údermi do viacerých častí tela. Maloletá C. uviedla, že bola zbitá partnerom matky. Podľa potvrdenia lekára uvedené zranenie mohlo byť spôsobené tak, ako to uviedla pacientka. Súd prvej inštancie prihliadol aj na odporúčanie kolízneho opatrovníka, podľa ktorého maloletá C. verbalizovala vôľu bývať so starými rodičmi, do domácnosti matky sa vrátiť nechce. Súd prvej inštancie mal za to, že matka nedokáže zabezpečiť svojim deťom bezpečný domov. Je v najlepšom záujme oboch detí, aby boli dočasne zverené do osobnej starostlivosti starých rodičov. Takéto rozhodnutie považoval za najlepšie v ich záujme pre ich zdravý fyzický a psychický vývin. Prostredie u starých rodičov je pre deti bezpečné a im dobre známe. Starí rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o deti, vedia vytvoriť pre ne stabilné výchovné prostredie a v požadovanom rozsahu uspokojovať ich bežné potreby, ako aj výchovu. Pretože maloletá C. sa už fakticky nachádzala v starostlivosti starých rodičov, súd rozhodol o jej dočasnom zverení do ich starostlivosti. Maloletý C. sa nachádzal v starostlivosti rodičov, súd im preto nariadil povinnosť odovzdať maloletého do starostlivosti starých rodičov s cieľom zabezpečiť jeho ďalší riadny psychický, fyzický a sociálny vývin.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka J. K. z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V návrhu starých rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia sú uvedené viaceré zavádzajúce informácie a nepravdy, na podklade ktorých súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. O maloletú C., ako aj maloletého C. je z jej strany ako aj zo strany jej partnera náležite postarané tak, ako tomu bolo aj v minulosti. Spoločne žijú v priestrannom jednoizbovom byte, kde majú vytvorené vhodné podmienky na výchovu detí. Maloletá C. tam má vlastný priestor s písacím stolom, kde sa môže pripravovať do školy. Kolízny opatrovník kontrolu podmienok pre výchovu maloletých detí u matky nevykonával, kontrolu vykonával iba v domácnosti u starých rodičov.

Uviedla, že odmieta všetky tvrdenia, ktorá by dávali čo i len zámienku domnievať sa, že maloletá C. je objektom týrania jej partnerom C. om O.. S partnerom žijú v harmonickom vzťahu, ktorý sa prejavuje pokojným spolužitím a láskavou starostlivosťou o deti. Dcéra je živé a šikovné dieťa, ktoré sa rado bicykluje. Poranenia vznikli v dôsledku jazdy a pádu na väčšom bicykli. Tvrdenia navrhovateľov o agresívnom chovaní jej partnera C. O. sa zakladajú na veľmi skreslenom opise skutočných udalostí a sú iba snahou navrhovateľov rozdeliť ju s partnerom a pripraviť ju o deti, o ktoré sa spolu starajú a spolu vychovávajú. Uviedla, že si nevie predstaviť, ako by sa chceli a mohli jej rodičia postarať o maloleté deti, keď obaja sú zamestnaní, pracujú na zmeny, sú časovo vyťažení a tento nedostatok času sa snažia vyriešiť tak, že maloleté deti dávajú do opatery ich prababke, teda matke K. J.. Na záver konštatovala, že je v záujme maloletých detí, aby boli v jej osobnej starostlivosti. Svoje deti miluje, náležite sa o nich stará, maloleté deti chcú byť s ňou, doma má pre ne vytvorené vhodné prostredie na výchovu. Nevidí žiaden dôvod, pre ktorý by jej deti mal vychovávať niekto iný ako ona, ich vlastná matka. Na základe toho navrhla napadnuté uznesenie zrušiť v celom rozsahu a návrh navrhovateľov zamietnuť.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení zo dňa 17.8.2020 k odvolaniu matky uviedol, že spisovú dokumentáciu maloletých detí evidujú od 8.7.2020, kedy sa navrhovatelia, t.j. starí rodičia maloletých detí, aj s mal. C. dostavili na úrad a uviedli skutočnosti o možnom fyzickom a psychickom týraní vnučky partnerom jej matky C. om O.. Predložili aj lekársku správu zo dňa 26.6.2020 v ktorej sa uvádza zistená diagnóza pomliaždenie hlavy a tváre, hrudníka a brušnej steny. Ďalej uviedol, že navrhovateľka J. J. dňa 26.6.2020 podala ústne oznámenie o podozrení z týrania maloletej C. na OO PZ Košice - Nad Jazerom, čo preukázala úradu potvrdením. Dané oznámenie bolo odstúpené OR PZ v Košiciach, odboru kriminálnej polície, pričom kolízny opatrovník kópiu potvrdenia a kópiu upovedomenia priložil ako prílohu vyjadrenia. Na základe týchto skutočností kolízny opatrovník kontaktoval matku, s ktorou dňa 9.7.2020 vykonával rozhovor, v ktorom ju upovedomil o zistených skutočnostiach, taktiež o začatom trestnom konaní voči jej partnerovi C. O.. Matka v čase rozhovoru uviedla, že maloletá C. je toho času v starostlivosti starých rodičov v ich domácnosti a maloletý C. v domácnosti u nej doma. Maloletú C. nevidela od 25.6.2020. K poraneniu svojej dcéry sa vyjadrila, že táto spadla z bicykla v čase, keď bola v starostlivosti jej partnera C. O. a ona bola v práci. Kolízny opatrovník poskytol matke poradenstvo, že zákonní zástupcovia maloletých detí majú povinnosť vykonať všetky opatrenia na zabezpečenie zdravého psychického a fyzického vývinu dieťaťa a zabezpečiť bezpečné prostredie pre dieťa. Matka opakovane uvádzala, že jej vzájomný vzťah s druhom je harmonický, fyzické napadnutie poprela. Kolízny opatrovník odporučil matke, aby sa so svojimi maloletými deťmi presťahovala na čas, kým sa neukončí policajné vyšetrovanie k svojim rodičom, aby boli deti v bezpečí, s čím matka súhlasila. O spoločnom bývaní matky s deťmi u starých rodičov navrhovatelia súhlasili, boli ochotní pomôcť matke so starostlivosťou o maloleté deti, ich snahou bolo zabezpečiť deťom bezpečie a ochranu pred možným násilným konaním.

Kolízny opatrovník konštatoval, že s matkou vykonali dňa 15.7.2020 opakovane rozhovor, bola jej vysvetlená závažnosť situácie, opakovane jej bolo poskytnuté sociálne a odborné poradenstvo. Matka popierala závažnosť situácie. Opakovane uvádzala, že v jej domácnosti je všetko v poriadku. Kolízny opatrovník mal za to, že matke bola opakovane ozrejmenej podstata zdravia a bezpečia maloletých detí a dôvody, pre ktoré boli maloleté deti zverené do starostlivosti starých rodičov boli matke dobre známe. K námietke matky v odvolaní, že úrad nepreveril kontrolu a posúdenie rodinných pomerov v domácnosti u matky na U. ulici, kolízny opatrovník uviedol, že pri zverení maloletých detí do starostlivosti starých rodičov neboli pochybnosti zo strany výchovy maloletých detí, či zabezpečenia sociálnych a bytových pomerov rodiny, ale dôvody z podozrenia možného týrania maloletých detí.

Kolízny opatrovník ďalej uviedol, že dňa 10.7.2020 vykonali rozhovor s maloletou C., ktorá uviedla, že starých rodičov má rada, tiež má rada brata C. a mamu. Maminho partnera veľmi nie, lebo je na ňu zlý. Pýtali sa jej, či sa vie bicyklovať, odpovedala že áno. Na otázku, či teraz nespadá z bicykla odpovedala

že nie, má už deväť rokov, bicyklovať sa vie dobre. Na bicykli spadla, keď mala šesť rokov. Položili jej aj otázku, či dostala niekedy od rodičov bitku. Maloletá C. odpovedala, že áno, od tatu (partnera matky), tiež uviedla, že to nebolo každý deň a že mama ju nebije, občas na ňu kričí. V rozhovore uviedla, že v domácnosti u starých rodičov sa jej veľmi páči, že v domácnosti na U. nemá písací stôl, že je tam neporiadok a v kuchyni veľa vecí. Kolízny opatrovník bol prítomný dňa 13.8.2020 na výsluchu maloletej C., ktorý sa uskutočnil na OR PZ v Košiciach, z ktorého vyplýva, že prostredie u matky v domácnosti na U. ulici nie je bezpečné pre maloleté dieťa. Vo vyjadrení kolízny opatrovník taktiež uviedol, že starí rodičia opakovane v rozhovoroch uviedli, že majú záujem pomôcť obom maloletým deťom, tiež ich dcére, nakoľko si myslia, že aj ich dcéra je fyzicky aj psychicky týraná svojim partnerom, aj keď to popiera. Všimli si monokle a odreniny na tele, ktoré matka zakrýva make upom. Starí rodičia spolupracujú s kolíznym opatrovníkom, sprostredkujú aktuálne informácie a skutočnosti v starostlivosti o maloleté deti a aj napriek tomu, že v súčasnosti sú obaja zamestnaní v súkromnej bezpečnostnej službe na zmeny, vedú adekvátne zabezpečiť starostlivosť, svoje zmeny prispôsobujú zodpovedne k starostlivosti o maloleté deti. Starostlivosť vykonávajú striedavo vo svojej domácnosti. Na záver kolízny opatrovník uviedol, že vzhľadom k uvedeným zisteným skutočnostiam, že prebieha trestné konanie o podozrení z týrania maloletej C. C.om O. a vzhľadom, že v súčasnosti matka nedokázala zabezpečiť svojim maloletým deťom bezpečie a ochranu zdravia v najlepšom záujme pre budúci zdravý psychický a fyzický vývin maloletých detí je, aby boli v starostlivosti starých rodičov, t.j. navrhovateľov, ktorí vytvárajú pre deti vo svojej domácnosti stabilné a bezpečné prostredie.

4. Kolízny opatrovník vo svojej správe zo dňa 18.8.2020 potvrdil, že matka odovzdala maloletého C. O. dňa 29.7.2020 navrhovateľke J. J.. Odovzdanie dieťaťa podľa vyjadrenia starej matky prebehlo v pokojnom duchu, prevzatie dieťaťa si navzájom podpísali, pri realizácii bola prítomná aj matkina kamarátka, ktorá prišla s matkou a maloletým C.om ako svedok. V tom čase otec maloletého nebol prítomný. Stará matka uviedla, že dieťa bolo matkou odovzdané bez jeho osobných vecí, iba v tom, čo malo vtedy oblečené. Kolízny opatrovník dňa 30.7.2020 telefonicky vyrozumel aj súd prvej inštancie o úkone realizácie odovzdania maloletého C. do starostlivosti starých rodičov. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

5. Kodvolaniu matky sa vyjadrili aj obaja navrhovatelia zhodne popreli tvrdenie svojej dcéry, že jej partner C. O. netýra maloleté deti, bije aj ich dcéru, čo videli, keď bola u nich na návšteve pri deťoch, mala make up na oku. Starostlivosť o maloleté deti zvládajú napriek tomu, že sú pracovne vyťažení. Vedia si služby zadeliť tak, aby bolo dobre. Potvrdili, že pri deťoch bola aj navrhovateľova matka, ale bolo to iba dvakrát, na začiatku keď dostali deti do opatery. Dcéru odhlásili z trvalého bydliska, ale na deti sa môže prísť pozrieť keď budú obaja navrhovatelia doma.

6. Z úradného záznamu zo dňa 18.8.2020 vyplýva, že dňa 10.8.2020 bol zapísaný návrh starých rodičov na zverenie mal. detí do ich náhradnej starostlivosti. Konanie sa vedie pod sp.zn. 14P/105/2020.

7. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok („CMP“).

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku („CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP a dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že v tomto prípade boli splnené ku dňu jeho rozhodnutia zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým nariadil J. K. a C. O. odovzdať mal. C. O. do starostlivosti navrhovateľov, ktorí sú oprávnení a povinní sa o maloletého osobne starať, zastupovať ho a spravovať jeho majetok v bežných veciach a zároveň zveril mal. C. do starostlivosti navrhovateľov, ktorí sú oprávnení a povinní sa o maloletú osobne starať, zastupovať ju a spravovať jej majetok v bežných veciach. Odvolací súd zastáva názor, že navrhovatelia, ako aj kolízny opatrovník osvedčili naliehavosť potreby neodkladnej úpravy pomerov, ktorá je daná záujmom maloletých detí, pretože existuje dôvodné podozrenie možného týrania maloletých detí partnerom matky.

14. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd dodáva, že účelom neodkladného opatrenia je predbežná, rýchla, i keď len dočasná úprava právnych (nie faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa. Z návrhu navrhovateľov je zrejmé, že existuje dôvodné podozrenie z možného týrania maloletých detí, ako aj to, že matka v súčasnosti nedokázala zabezpečiť svojim maloletým deťom bezpečie a ochranu zdravia. Práve inštitút neodkladného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť na ochranu práv maloletých detí v situáciách, keď sú práva detí zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove detí, ktorá je inštitútom hmotného práva, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom neodkladného opatrenia vo veciach starostlivosti o maloleté deti je poskytnutie preventívnej ochrany ich práv a záujmov ešte pred ich porušením či ohrozením. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava jestvujúcich pomerov, ktoré ako vyplývajú zo samotného pojmu, neznesú ďalší odklad. Musí ísť o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k poškodeniu oprávnených záujmov maloletých detí, a to aj bez vykonania potrebného dokazovania.

15. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní správne prihliadol a vyhodnotil listinné dôkazy, oznámenia navrhovateľov, ako aj na správu kolízneho opatrovníka, z ktorých je zrejmé, že maloletá C. je od 26.6.2020 v starostlivosti starých rodičov, ktorí jej zabezpečujú potrebnú starostlivosť po tom, ako ju mal fyzicky napadnúť partner jej matky. Na základe trestného oznámenia o podozrení z týrania vnučky nevlastným otcom podaného starou matkou maloletej, vyšetrovateľ OR PZ z odboru kriminálnej polície uznesením ČVS: ORP-988/2-VS-KE-2020 zo dňa 9.7.2020 začal trestné stíhanie vo veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona. Správne prihliadol aj na vykonané šetrenie a vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý konštatoval, že matka detí popiera závažnosť situácie a že prostredie u matky v domácnosti na U. ulici nie je bezpečné pre maloleté deti. Odvolací súd navyše poukazuje aj na dôležitosť citovej väzby medzi maloletou C. a maloletým C.om, pretrhnutie ktorej by taktiež nebolo v ich záujme. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade je predovšetkým v záujme maloletých detí zveriť maloletú C. do starostlivosti jej starých rodičov, ktorá u nich fakticky býva od 25.6.2020, ako aj odovzdať maloletého C. starým rodičom do dočasnej starostlivosti, ktorí vytvárajú pre deti vo svojej domácnosti stabilné a bezpečné prostredie.

16. Odvolací súd zdôrazňuje, že toto rozhodnutie nie je definitívnym rozhodnutím a konečné rozhodnutie o veci bude závisieť od výsledkov ďalšieho dokazovania, pričom súd bude prihliadať tak na práva maloletých detí, ako aj práva ich rodičov. V rámci konania o neodkladnom opatrení, vykonanie takéhoto rozsiahleho dokazovania možné nie je, preto súd musel zväžiť, ktorým právam poskytne vyššiu ochranu, či právam maloletých detí, alebo právam rodičov. Keďže sa v tomto prípade jedná o konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, pričom vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je vždy prioritný záujem detí, pri rozhodovaní prevážili práva maloletých, preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a pretože sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, v odôvodnení sa obmedzil len na skonštatovanie

správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, resp. doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP.

17. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).